

Morgan Stanley

သက်ထွန်းညို

CREDIT SUISSE

ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်းပါးများ

Deutsche Bank

UBS

(ဒုတိယအကြိမ်)

ဤစာအုပ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ပုံများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ ဖောက်သည်များ၏ ကိုယ်စား ငွေကြေးစီမံခန့်ခွဲပုံ၊ စေတနာရှယ်ယာ စာဝန်ခံ ရောင်းချပုံများကို -

- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းများ၊
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများရောင်းချခြင်း၊
- ကုမ္ပဏီများပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊
- စင်နာဂျီရိုရန်လိုသည့် ကုမ္ပဏီများ၊
- ကုမ္ပဏီများကို တန်ဖိုးသင့်တွက်ချက်ခြင်း၊
- ဖောက်သည်တို့အတွက် ရှယ်ယာဝန်ဆောင်ပူပေးခြင်း၊
- တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်း၊
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်နှင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ၊
- ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ၊
- အခြေခံအဆောက်အအုံရန်ပုံငွေများတည်ထောင်ခြင်း

စသည့် ဆောင်းပါးများဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းများအကြောင်း လွယ်လင့်တကူ သိရှိနားလည် စေရန် ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ISBN 978-99166-0-074-4

9 789998 600799 >

Cagamas Berhad

□ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းတွင် ထုံးစံတစ်ခုမှာ ဘဏ်များအားလုံးသည် ရှယ်ယာများ တာဝန်ခံ ဖြန့်ချိသည့် လုပ်ငန်းများကို မျက်ခြည်မပြတ် လေ့လာနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် တစ်ခုစီတွင် ရှယ်ယာများကို တာဝန်ယူ ဖြန့်ချိနိုင်သည့် ငွေကြေးအင်အား မည်မျှ ရှိသည်၊ ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည် မည်မျှ ရှိသည်၊ မည်သည့် ရှယ်ယာများကို တာဝန်ခံ ရောင်းချရန် ပြောဆိုထားသည် အစရှိသည်တို့ကို ကြိုတင် လေ့လာ တွက်ချက်မှုများ ပြုလုပ်ကြပြီး ယင်းလေ့လာချက် ရလဒ်ကို 'League Table' ဟု ခေါ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများ ရောင်းချခြင်း မှ

□ ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ အစိတ်အပိုင်း အနည်းငယ်ကိုသာ ဝယ်ယူလိုပါက စတော့အိတ်ချိန်းတွင် နောက်ဆုံး ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ဈေးသည် အဓိက ဖြစ်ပြီး ကုမ္ပဏီ၏ အစိတ်အပိုင်း အတော်များများကို ဝယ်ယူလိုသည် ဆိုပါမူ ထိန်းချုပ်အပိုကြေး (Control Premium) ပေးဝယ်ရမည် ဆိုသည်ကို သတိချပ်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီများကို တန်ဖိုးသင့် တွက်ချက်ခြင်း မှ

□ အများပိုင်ကုမ္ပဏီ၏ စတော့များသည် အနာဂတ်တွင် အခြား ကုမ္ပဏီများကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်းတွင် ငွေသား အစား ထိုးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သလို ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အခွင့်အလမ်းများကို အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီ၏ ဝန်ထမ်းများသို့ စတော့များကို ဝယ်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ပေးထားသောကြောင့် ကုမ္ပဏီကို ပိုမိုသစ္စာစောင့်ထိန်းသည့် ဝန်ထမ်းများ ရရှိစေပါသည်။

အိကွတ်တီနည်းဖြင့် ရင်းနှီးငွေ ရှာဖွေခြင်း မှ

□ ကုမ္ပဏီများ၏ ပိုင်ရှင် ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊ ခွဲထုတ်ခြင်း၊ ဖက်စပ်တည်ထောင်ခြင်း စသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကုမ္ပဏီတစ်ခု အောင်မြင် တိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါသည့် မဟာဗျူဟာများ ဖြစ်သလို ရှယ်ယာရှင်တို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး တိုးမြှင့်လာရေး၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးတို့အတွက် အဓိကကျသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်သမားတို့သည် ကုမ္ပဏီတို့၏ ကနဦးအဆင့် ပြင်ဆင်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တန်ဖိုးတွက်ချက်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းရေးကိစ္စများကို အဓိက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။

ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း မှ

□ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များသည် ပါတနာရှစ်ပုံစံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်ပြီး ပါတနာများအဖြစ် ပင်စင်ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ၊ အာမခံ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် တစ်ဦးချင်း ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများ၊ ငွေပဒေသာပင် ရန်ပုံငွေများ၊ ဖောင်ဒေးရှင်း ရန်ပုံငွေများ၊ အစိုးရများ၏ ရန်ပုံငွေများဖြင့် ပါဝင် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် အထွေထွေ ပါတနာ (General Partner) များအဖြစ် ပါဝင် စီမံခန့်ခွဲလေ့ ရှိပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဖွဲ့များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့်ဝင်ငွေ မှ

ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း

ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်းပါးများ

သက်ထွန်းဦး

(ဒုတိယအကြိမ်)

WISDOM HOUSE

☎ ၀၉ ၂၅၄၁၄၅၆၈၊ ၀၉၉၅ ၅၀၅၅၇၃၊ ၀၉ ၄၃၀၄၁၅၇၊
Viber No. 09 2541 48568။

Wisdom House Publishing Facebook Page ကို
@wisdomhousepublishing ဖြင့် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။
<https://www.facebook.com/wisdomhousepublishing/>

ပထမအကြိမ်
ဒုတိယအကြိမ်
အုပ်ရေ
ထုတ်ဝေသူ

စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်။
ဇူလိုင်လ၊ ၂၀၂၃ ခုနှစ်။
၅၀၀

ဦးမောင်မောင်

Wisdom House စာအုပ်တိုက် (မြ-၀၀၄၇၁)၊
အခန်း (၁၀၂)၊ တိုက် (၈၆၄-၈၆၅)၊
လက်ဝဲမင်းဒင်လမ်း၊ မေတ္တာညွန့်ရပ်ကွက်၊
တာမွေမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးဇော်မြင့်ဝင်း

ကာလာဇုန်ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၀၁၄၂)၊
အမှတ် (၈၄)၊ (၃၁) လမ်း (အထက်)၊
ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း
အတွင်းအပြင်အဆင်
တည်းဖြတ်
အတွင်းဖလင်
တန်ဖိုး

ကိုကြီးဌေး

H. Lwin

အေးကျော်မင်း

ထက်အာကာကျော်

၈၀၀၀ ကျပ်

၃၃၀

သက်ထွန်းဦး
ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း/ သက်ထွန်းဦး- ရန်ကုန်။
Wisdom House စာအုပ်တိုက်၊ ၂၀၂၃။
၁၆၄ စာ၊ ၁၃ x ၂၀.၅ စင်တီ။
(၁) ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း (ဒုတိယအကြိမ်)

သက်ထွန်းဦး

အဖ ဦးသိမ်းမောင်၊ အမိ ဒေါ်လှလှတို့က ၁၉၆၂ ခုနှစ်၌ ကချင်ပြည်နယ် နမ္မတိုးမြို့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ်တွင် အခြေခံပညာအထက်တန်း စာမေးပွဲကို နမ္မတိုးမြို့ အခြေခံပညာ အထက်တန်းကျောင်းကနေပြီး သင်္ချာ၊ အင်္ဂလိပ် ဂုဏ်ထူးတို့ဖြင့် အောင်မြင်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အထိ မြစ်ကြီးနားဒေသကောလိပ်သို့ တက်ရောက်ခဲ့သည်။ ၁၉၈၃ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၄ ခုနှစ်အထိ ရန်ကုန်စီးပွားရေး တက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး စီးပွားရေး ပညာဘွဲ့ (စာရင်းအင်း) ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၉၇ ခုနှစ်တွင် ကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်) ကနေ၍ ကွန်ပျူတာသိပ္ပံ ဒီပလိုမာဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်စီးပွားရေးတက္ကသိုလ်ကနေ၍ ဖွံ့ဖြိုးမှုပညာ မဟာ ဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။

၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၇ ခုနှစ်အထိ ချင်းပြည်နယ်စာရင်းရုံး (ဟားခါးမြို့) တွင် စာရင်းစစ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၇ ခုမှ ၁၉၉၂ ခုနှစ်အထိ စီမံကိန်း ရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာန (ရုံးချုပ်) တွင် ဒုတိယစီမံကိန်းမှူးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၉၆ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်တွင် မန်နေဂျာ အဖြစ်လည်းကောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၁၉၉၆ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်အထိ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်နှင့် ဂျပန်နိုင်ငံ ဒိုင်ဝါသုတေသန အဖွဲ့တို့ ဖက်စပ်တည်ထောင်သည့် Myanmar Securities Exchange Centre (MSEC) တွင် Deputy Director အဖြစ် ပြောင်းရွှေ့ တာဝန်ထမ်းဆောင် ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလမှ စတင်၍ ရန်ကုန်စတော့အိတ်ချိန်း၌ Ex-ecutive Senior Manager အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် အခြေခံ ပြည်သူ့ရေးရာ ဝန်ထမ်းလောင်း သင်တန်း (၇၅-၉၇) သို့လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ် တွင် စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဦးစီးဌာနက ဖွင့်လှစ်သည့် စီမံကိန်း ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်း (၁/၈၉) သို့လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့စီးပွားရေး

ဘဏ် လက်ထောက်မန်နေဂျာများဘဏ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာသင်တန်း (၂/၉၂)
သို့လည်းကောင်း တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ဂျပန်၊ ကိုရီးယား၊ တရုတ်၊ ဟောင်ကောင်၊ ထိုင်း၊ စင်ကာပူ၊ မလေးရှား၊
ဖိလစ်ပိုင်၊ ဗီယက်နမ်၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ လာအို၊ ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့သို့ စတော့
ရှယ်ယာဈေးကွက်ဆိုင်ရာသင်တန်းများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ တက်ရောက်ခဲ့သည်။
နိုင်ငံတကာစီးပွားရေးဂျာနယ်၊ မြန်မာ့စနမဂ္ဂဇင်း၊ Banking and Finance
မဂ္ဂဇင်း၊ B2B မဂ္ဂဇင်း၊ စီးပွားကူးသန်းဂျာနယ်၊ Voice ဂျာနယ်၊ Eco Vision
ဂျာနယ်၊ The Trade Times ဂျာနယ်၊ ရွှေပြည်တန်ဂျာနယ်၊ စံတော်ချိန်
နေ့စဉ်တို့တွင် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးပေါင်း များစွာ ရေးသားခဲ့သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် 'စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်အခင်းအကျင်း'၊ ၂၀၁၂
ခုနှစ်တွင် 'ငွေကြေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလမ်းညွှန်'၊ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် 'အများပိုင်
ကုမ္ပဏီများ၊ စတော့အိတ်ချိန်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက်'၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင်
'မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု ဆန်းစစ်ချက်' (ဘာသာပြန်) နှင့် 'စတော့
ရောင်းဝယ်ရေး နည်းဗျူဟာများ'၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် 'ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံ
ခန့်ခွဲခြင်း' (ယခု ဒုတိယအကြိမ်)၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် 'ခေတ်သစ် စတော့
ဈေးကွက်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပုံစံများ'၊ ၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် 'မန်နေဂျာများလက်စွဲ
အခြေခံဘဏ္ဍာရေးလမ်းညွှန်'စာအုပ်တို့ကို Wisdom House စာပေတိုက်က
တစ်ဆင့် ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် 'စတော့ရှယ်ယာဈေးကွက်အခင်းအကျင်း'စာအုပ်ဖြင့်
လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် 'အများပိုင်ကုမ္ပဏီများ၊ စတော့အိတ်ချိန်းနှင့်
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဈေးကွက်'စာအုပ်ဖြင့်လည်းကောင်း ထွန်းဖောင်ဒေးရှင်းစာပေ
ဆု (စီးပွားရေးဘာသာရပ်) များ ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။

မာတိကာ

၁။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းများ	၁
၂။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများ ရောင်းချခြင်း	၁၁
၃။ အီကွစ်တီနည်းဖြင့် ရင်းနှီးငွေ ရှာဖွေခြင်း	၁၉
၄။ ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေကာ ဘဏ္ဍာငွေ ရှာဖွေခြင်း	၂၇
၅။ ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း	၃၅
၆။ စင်နာဂျီ ရရှိရန် လိုသည့် ကုမ္ပဏီများ	၄၃
၇။ ကုမ္ပဏီများကို တန်ဖိုးသင့် တွက်ချက်ခြင်း	၅၁
၈။ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း	၅၉
၉။ ကော်ပိုရိတ် ဖွဲ့စည်းမှု ပြင်ဆင်ခြင်း	၆၇
၁၀။ ဖောက်သည်တို့အတွက် ရှယ်ယာ ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်း	၇၃
၁၁။ ကမ္ဘာ့အိတ်ချိန်းကြီးများ	၈၁
၁၂။ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်း	၈၉
၁၃။ တရုတ်နိုင်ငံ ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်	၉၇
၁၄။ တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အိုင်ပီအိုဈေးကွက်	၁၀၅
၁၅။ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဘဏ်နှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ	၁၁၃
၁၆။ Hedge-fund များအကြောင်း	၁၂၁
၁၇။ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေအဖွဲ့များ	၁၂၉
၁၈။ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုအဖွဲ့များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ဝင်ငွေ	၁၃၇
၁၉။ အခြေခံ အဆောက်အအုံ ရန်ပုံငွေများ တည်ထောင်ခြင်း	၁၄၅

စာရေးသူ၏ အမှာစာ

‘ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း’ အမည်ဖြင့် စာရေးသူ၏ ဆဋ္ဌမမြောက် စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။ ဤစာအုပ်ပါ ဆောင်းပါးများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် သက်ဆိုင်သော ဆောင်းပါးများကို စုစည်း ထုတ်ဝေထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာ David P. Stowell ၏ Investment Bank, Hedge Funds and Private Equity Fund (2013) စာအုပ်ပါ သင်ခန်းစာများထဲမှ ကောင်းနိုးရာရာ အခန်းများကို ထုတ်နုတ်၍ ဆောင်းပါးများအဖြစ် ဖန်တီးကာ Myanmar B2B စီမံခန့်ခွဲမှု မဂ္ဂဇင်းတွင် လစဉ် ရေးသား ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ယင်းဆောင်းပါးများကို စုစည်းလျက် စာအုပ်အဖြစ် ဖန်တီးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူတို့သည် တစ်ခါမျှ မမြင်ဖူး၊ မသင်ဖူးခဲ့ရသည့် စတော့ရှယ်ယာ ဈေးကွက်၊ အရင်းအနှီးဈေးကွက်ကို လွန်ခဲ့သည့် အနှစ် ၂၀ ကျော်က ကံအားလျော်စွာ စတင် လေ့လာသင်ယူခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အရင်းအနှီး ဈေးကွက် တည်ထောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင်လည်း တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ ပါဝင်ခွင့် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ယခင်က အိပ်မက်သဖွယ် ဖြစ်ခဲ့သည့် မြန်မာတို့၏ စတော့အိတ်ချိန်းသည်လည်း ၂၀၁၅

mgyoe.com

ခုနှစ်အတွင်း စတင် သန္ဓေတည် ပေါက်ဖွားလာခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စတော့ဈေးကွက် နှစ်နှစ်သားအဖြစ်သို့ ဝင်ရောက်လာချိန်အတွင်း ဖြတ်သန်းခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများအရ ဈေးကွက်ကြီး ယခုထက် ပိုမို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှု များစွာ လိုအပ်နေသေးကြောင်း သဘောပေါက်မိပါသည်။ နည်းပညာများ တောင့်တင်းရန်၊ အင်စတီကျူးရှင်းများ ခိုင်မာရန်၊ ဥပဒေရေးရာများ ယခုထက် ပိုမို ကောင်းမွန်ရန်၊ ကော်ပိုရိတ် စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်များ အားကောင်းရန်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုများ ရှိရန်အတွက် အသိပညာပေးရေး လုပ်ငန်းများကို စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လာသည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ငွေကြေးစနစ်ကြီးနှင့်အတူ လိုက်ပါ စီးမော့နိုင်ခြင်း မရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံဘဏ္ဍာရေး၊ ငွေကြေးစနစ်မှာ ခေတ်နောက်ကျ ကျန်နေဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေးဈေးကွက်ကြီးတွင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအတွက် လိုအပ်သည့် ကာလရှည် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များကို အရင်းအနှီး ဈေးကွက်မှတစ်ဆင့် ထိရောက်စွာ စုစည်းပေးလျက် ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ စုစည်းနိုင်မှသာ ပုဂ္ဂလိကဘဏ္ဍာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် နိုင်ငံစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူတို့အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းသစ်များကိုလည်း ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ ငွေကြေးများ စုစည်းရာတွင် ဘဏ္ဍာရေးကြားခံအဖွဲ့များ ဖြစ်သည့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် ကုမ္ပဏီ (Securities Companies) များအပြင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် (Investment Bank) ကြီးများ၏အခန်းကဏ္ဍမှာ လွန်စွာ အရေးပါလှပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် ကုမ္ပဏီများမှာ စတော့ဈေးကွက်ကြီးနှင့်အတူ ပေါ်ပေါက်လာပြီး ဖြစ်သော်လည်း အခြားသော ဘဏ္ဍာရေး ကြားခံအဖွဲ့များ ဖြစ်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများ၊ အကျိုးတူ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (Mutual Fund) များ၊ အဖွဲ့အစည်းလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ

(Institutional Investors) ပေါ်ပေါက်လာရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အတောင်အလက် စုံသည့် ဈေးကွက်ကြီးတစ်ခု ဖြစ်လာရန် ခိုင်မာသည့် အထောက်အကူ ပြု ငွေကြေးအဖွဲ့ပေါင်းများစွာ တည်ထောင်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ပုံများ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ ဖောက်သည်များ၏ကိုယ်စား ငွေကြေးများကို စီမံခန့်ခွဲပုံများ၊ စတော့ရှယ်ယာများကို တာဝန်ခံ ရောင်းချပုံများကို ရေးသား တင်ပြထားသဖြင့် နောင်တစ်ချိန် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များ တည်ထောင်ပါက တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှာ အထောက်အကူ ပြုနိုင်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ ဤစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေပေးသည့် Wisdom House စာအုပ်တိုက်ပိုင်ရှင် ဆရာကြည်ရွှန်း၊ ဒီဇိုင်း အပြင်အဆင် တာဝန်ယူပေးသည့် ကိုကြီးဌေး၊ စကားလုံးများ စိစစ်ပေးသည့် ဆရာအေးကျော်မင်းနှင့် စာအုပ်တိုက်မှ ဝိုင်းတော်သားများ အားလုံးကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

သက်ထွန်းဦး

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းတွင်
တာဝန်ယူနေကြရသည့် ဝန်ထမ်းများသည်
တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အရေးအရာများကို
နှံ့စပ်ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် ကမ္ဘာ့ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်အတည်း မတိုင်မီ နှစ်ပေါင်း ၂၀ ခန့်မှ စတင်ကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်း၏ အခန်းကဏ္ဍ သိသိသာသာ ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသည်။ ယင်းကာလများ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များသည် သမားရိုးကျ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း မှသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်း များကို ထဲထဲဝင်ဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ မိမိဘဏ်၏ ကိုယ်ပိုင်စာရင်းအတွက်သာမက မိမိတို့၏ ဖောက်သည်များအတွက်ပါ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများသည် မိမိတို့ ကိုယ်ပိုင် ရင်းနှီးငွေများဖြင့်သာမက ပြင်ပမှ ချေးငွေများကိုပါ ရယူကာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများနှင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဝင်ရောက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံကြရင်း ဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရကာ နောက်ဆုံးတွင် ပြန်လည် ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းမှု (reorganize) များ ပြုလုပ် ခဲ့ရသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

ဘဏ္ဍာရေး အကျပ်တည်းကာလ နောက်ပိုင်းတွင် အပေါင်ပစ္စည်း ကျောထောက်နောက်ခံပြု စာချုပ်စာတမ်းများ၊ ကြွေးဆုံးဖြစ်ပေါ်မှုများ

mgyoe.com

နှင့် အထွေထွေဝင်ငွေ ကျဆင်းမှုများကို အရင်းခံကာ ဆုံးရှုံးမှု များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီးနောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များသည် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ သည့် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခြင်းကို တဖြည်းဖြည်းချင်း လျော့ချလာခဲ့ ပါသည်။ ယင်း၏ အကျိုးဆက်အနေနှင့် စနစ်ကြီးတစ်ခုလုံးတွင် ချေးငွေ ဖြင့် ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်ဆည်းသည့်စနစ်မှ အစုရှယ်ယာများ ထုတ်ဝေကာ ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းသည့်စနစ်သို့ ကျင့်သုံးကာ Leverage Ratio ကို လျော့ချခဲ့ကြသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် အကုန်မှ စတင်ကာ အများပြည်သူထံမှ အပ်နှံငွေ လက်မခံဘဲ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်စစ်စစ်ကိုသာ ပြုလုပ်သည့် အမေရိကန် ဘဏ်ကြီး ငါးခုသည် ကြီးမားသည့် ပြုပြင် ပြောင်းလဲမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ ကြသည်။ Goldman Sachs နှင့် Morgan Stanley တို့ကို ဘဏ်လုပ်ငန်း ဦးပိုင်ကုမ္ပဏီအဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ရသည်။ အမေရိကန် ဗဟိုဘဏ် Fed ၏ အမိန့်ဖြင့် Bear Stern ကို J.P Morgan ၏ လက်အောက်သို့ သွင်း ကာ ဒေါ်လီခံမည့်အရေးမှ ရှောင်လွှဲပေးခဲ့သည်။ Lehman Brother သည်လည်း ဒေါ်လီ ဖြစ်ခြင်းမှ အကာအကွယ် ယူခဲ့ရကာ Merrill Lynch သည်လည်း ဒေါ်လီခံယူမည့် အရေးမှ ရှောင်လွှဲသည့်အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနခွဲတစ်ခုကို Bank of America သို့ ရောင်းချခဲ့ရသည်။

သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ကြည့်ပါက ၁၉၉၉ ခုနှစ်အထိ အမေရိကန်ရှိ (ပြည်သူများထံမှ အပ်နှံငွေ လက်ခံကာ ဆောင်ရွက်သည့်) ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခြင်း မှ တားမြစ်သည့် ဥပဒေ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ဤဥပဒေကို Glass-Steagall Act 1933 ဟု ခေါ်ပြီး ၁၉၂၉ ခု စတော့ဈေးကွက် ပြိုကွဲခဲ့ပြီးနောက် အများပြည်သူတို့၏ အပ်နှံငွေများကို ကာကွယ်သည့်အနေနှင့် ပြဋ္ဌာန်း ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

၁၉၉၉ ခုနှစ်တွင်မူ Gramm-Leach Bliley ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်လုပ်ငန်း

ကို သီးခြားစီ ခွဲခြားထားခြင်းကို ပြန်လည်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်စေခဲ့ပြီး နောက် အမေရိကန် အခြေစိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများ ဖြစ်သည့် JP Morgan, Citigroup, Bank of America စသည်တို့ ပြန်လည် ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

ယခုကဲ့သို့ ဘဏ်လုပ်ငန်းကြီး နှစ်ခု ပြန်လည် ပေါင်းစပ်ခြင်း၏ အကြောင်းပြချက် နှစ်ချက် ရှိပါသည်။ ယင်းတို့မှာ-

- (က) ဘဏ်များအနေနှင့် ပိုမို တည်ငြိမ်စေပြီး စီးပွားရေး အတက်အကျ သံသရာကို ပြန်လည် တုံ့ပြန်နိုင်ခြင်း၊
- (ခ) အမေရိကန် ဘဏ်များကို နိုင်ငံတကာဘဏ်များ (UBS, Credit Suisse, Deutsche Bank) နှင့် ယှဉ်ပြိုင်စေလိုခြင်း

တို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

အဆိုပါ နိုင်ငံတကာ ဘဏ်ကြီးများသည် လျင်မြန်သော အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် တိုးတက်လာခဲ့သလို အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သည့် ပရော်ဖက်ရှင်နယ်များကို ငှားရမ်းကာ မဟာဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် ဈေးကွက်ဝေစု စောစီးစွာ ရရှိခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင် ကမ္ဘာပေါ်တွင် အကြီးဆုံးသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် ကိုးခု ကျန်ရှိကာ ယင်းတို့သည် အများပြည်သူထံမှ အပ်နှံငွေ လက်ခံသည့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းများကို ပူးတွဲဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ယင်းဘဏ်များမှာ Bank of America, Barclay, Citigroup, Credit Suisse, Deutsche Bank, Goldman Sachs, JP Morgan Chase, Morgan Stanley နှင့် UBS တို့ ဖြစ်ပါသည်။ (ဇယား-၁)

အဆိုပါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် ကိုးဘဏ်အပြင် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံ အသီးသီးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များ အသီးသီး ပေါ်ပေါက်လာကာ အချို့နိုင်ငံ

အမည်	ကြေးမြီ အဆင့်အတန်း သတ်မှတ်ချက်	၂၀၁၁ ခု စုစုပေါင်း ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး (ဒေါ်လာသန်း)	ဝန်ထမ်း အင်အား
Bank of America	A-	2,129,046	282,000
Barclays	A	2,430,190	141,100
City Group	A-	1,873,878	266,000
Credit Suisse	A	1,118,394	49,700
Deutsche Bank	A+	2,804,760	100,996
Goldman Sachs	A-	923,225	33,000
JP Morgan	A	2,265,797	260,157
Morgan Stanley	A-	749,898	61,889
UBS	A	1,512,966	64,820

များသည် မိမိတို့နိုင်ငံအလိုက် ဈေးကွက်ဝေစုများ အကုန်လုံးနီးပါး ရရှိသည်အထိ အောင်မြင်ခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အဆိုပါ ဘဏ်များမှာ HSBC, Societe Generale, BNP Paribas, CIBC, MUFJ, Sumitomo Mitsui, Mizuho, Nomura နှင့် Macquarie တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ အခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်အငယ်ကလေးများလည်း ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပြီး ယင်းတို့ကို အထူးပြုဘဏ် (Boutique Bank) များ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်းပါးများ

ဟု ခေါ်ပြီး ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းရေး၊ ဝယ်ယူရေး (M&A) လုပ်ငန်းများကိုသာ အဓိက ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ (ဇယား-၂)

အချို့ဘဏ်များသည် ကုမ္ပဏီများ၏ ဘဏ္ဍာရေး ဖွဲ့စည်းပုံ ပြင်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းများကို အထူးပြု ဆောင်ရွက်ကြသည်များလည်း ရှိသည်။ ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ် ကုမ္ပဏီများသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စတော့နှင့် ငွေချေးစာချုပ် ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြသော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းကို အပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိပါ။

ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဘဏ် တစ်ခုချင်းစီတွင် ခြားနားသော လုပ်ငန်းပုံသဏ္ဍာန်များ ရှိသော်လည်း အဓိက အခြေခံအကျဆုံး လုပ်ငန်းကြီးသုံးခု ရှိပါသည်။

ပထမလုပ်ငန်းမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် ဌာနခွဲမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်း ဖြစ်ပြီး အဓိကအားဖြင့် ကော်ပိုရိတ် ဖောက်သည်များ၏ ရင်းနှီးငွေ မြှင့်တင်ရေးနှင့် ကုမ္ပဏီများ ဝယ်ယူပေါင်းစည်းရေးလုပ်ငန်းနှင့် အစိုးရဌာနများအတွက် ရင်းနှီးငွေ မြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဤဌာနသည် ကော်ပိုရိတ်များသို့ အိကွစ်တီ သို့မဟုတ် ကြွေးမြီကို တိုက်ရိုက်ထည့်ဝင်ခြင်း၊ ကော်ပိုရိတ် ဖောက်သည်များသို့ ချေးငွေများ ထုတ်ပေးခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိပါသည်။ ထို့ပြင် ဘဏ္ဍာငွေ လိုအပ်နေသည့် အစိုးရ စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဘဏ္ဍာငွေ ထည့်ဝင်ပေးကာ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေကို ဝင်ရောက်စီမံ ခန့်ခွဲခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိပါသည်။ ဤဌာနတွင် ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းရေး၊ ဝယ်ယူရေးနှင့် အရင်းအနှီးဈေးကွက် လုပ်ငန်းများက အဓိကနေရာမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဒုတိယလုပ်ငန်းမှာ ရောင်းဝယ်ရေးဌာနခွဲမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့် ရှယ်ယာ ရောင်းဝယ်ခြင်းများ၊ ဆုံးရှုံးမှု စီမံခန့်ခွဲခြင်းများ၊ ကြားဝင်

ကမ္ဘာ့ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များ	ဒေသတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များ	အထူးပြု ဘဏ်များ	လက်လီစတော့ ရောင်းဝယ်ရေး လုပ်ငန်းများ
<ul style="list-style-type: none"> • Bank of America • Barclays • City Group • Credit Suisse • Deutsche Bank • Goldman Sachs • JP Morgan • Morgan Stanley • UBS 	<ul style="list-style-type: none"> • BNP Paribas • CIBC • HSBC • Macquarie • Mizuho • MUFG • Nomura • Royal Bank of Canada • Royal Bank of Scotland • Societe Generale • Standard Charter Bank • Sumitomo Mitsui • Wells Fargo 	<ul style="list-style-type: none"> • Broadpoint Gleacher • Evercone Partners • Greenhill & Co. • Houlihan Lokey • Jefferies & Co. • Keefe, Bruyette & Woods • Lazard • Moeils & Co. • Perella Weinberg Partners • Robert W Baird & Co. • Rothschild • Willam Blair 	<ul style="list-style-type: none"> • Charles Schwab • Commonwealth • Financial Network • E* Trade • Edward Jones • LPL Financial • Royal alliance • Scottrade • TD Ameritrade

ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းများ၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ဖောက်သည် မဟုတ်သူများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ၎င်းဌာနခွဲအောက်တွင် စီးပွားရေးယူနစ် နှစ်ခု ရှိပါသည်။

ပထမ ယူနစ်မှာ စတော့ ရှယ်ယာများ ရောင်းဝယ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပေးသည့် အိကွမ်တီယူနစ် ဖြစ်ပြီး ဒုတိယယူနစ်မှာ ပုံသေ အတိုးငွေ ရရှိသည့် ငွေချေးစာချုပ်များ၊ ငွေကြေးရောင်းဝယ်ခြင်းများနှင့် ကုန်စည် ရောင်းဝယ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ထို့ပြင် ဤဌာနခွဲအနေဖြင့် မိမိကိုယ်ပိုင်ငွေကြေးများကို အသုံးပြု၍ မိမိဌာန၏ ကိုယ်ပိုင် အကျိုးစီးပွား တိုးတက်ရေးအတွက်လည်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ထိုမျှမက ငွေချေးစာချုပ်များမှ စတော့အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် convertible securities များ၊ မူလရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စာချုပ်စာတမ်းများကို အသွင်ပြောင်းလဲနိုင်သည့် derivative များ၊ ဆုံးရှုံးမှုများမှ အကာအကွယ် ယူထားသည့် hedge fund များတွင်လည်း ဝင်ရောက် ရောင်းဝယ်လေ့ ရှိပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေအသွင်ဖြင့် တက်သစ်စ ကုမ္ပဏီများတွင် ရင်းနှီးငွေ ထည့်ဝင်ခြင်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိပါသည်။

တတိယလုပ်ငန်းမှာ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲသည့် လုပ်ငန်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းကို ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲရေးဌာနခွဲမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်းဌာနခွဲသည် တစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိပါသည်။ ဤဌာနသည် မိမိတို့၏ ဖောက်သည်များကိုယ်စား စတော့များ၊ ငွေချေးစာချုပ်များ၊ အသွင်ပြောင်း စတော့များ၊ ငွေကြေးများ၊ ကုန်စည်များ၊ အိမ်ခြံမြေများကို

တာဝန်ယူ စီမံခန့်ခွဲကာ ငွေပင်ငွေရင်း တိုးပွားလာစေရေးအတွက် တာဝန်ယူ စီမံခန့်ခွဲပေးကြရပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံ ဖောက်သည်များနှင့် ငွေကြေး ပူးတွဲ ထည့်ဝင်လျက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။

ဤရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်လုပ်ငန်းတွင် တာဝန်ယူနေကြရသည့် ဝန်ထမ်းများသည် တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အရေးအရာများကို နှံ့စပ် ကျွမ်းကျင်သူများ ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စီးပွားရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေး မဟာဗျူဟာများကိုလည်း ချမှတ်နိုင်ရမည့်အပြင် တာဝန် အပ်နှင်းခြင်း ခံရသည့် ကုမ္ပဏီအတွက် ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရမည့် တာဝန်များလည်း ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ကုမ္ပဏီ၏သန္ဓေဝန်ထမ်းများ ဖြစ်သည့် CEO, CFO များနှင့် တွဲဖက်ကာ ရှယ်ယာရှင်တို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး မြင့်တက်လာစေရေးအတွက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။

တစ်ခါတစ်ရံ ဖောက်သည်ကုမ္ပဏီများအတွက် အခြားကုမ္ပဏီများနှင့် ပေါင်းစည်းခြင်း၊ လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီအဖြစ် သိမ်းသွင်းခြင်း (Merger and Acquisition) လုပ်ငန်းများကိုလည်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ ကုမ္ပဏီမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် ငွေရင်းနှင့် ကြွေးမြီအချိုးအစားကို အနေတော် အခြေအနေ ရောက်ရှိစေရေး၊ ကုမ္ပဏီမှ စတော့များ၊ ငွေချေးစာချုပ်အသစ်များ အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်းရောင်းချရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးကြရပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်သမားများသည် အထက်ဖော်ပြပါ လုပ်ငန်းများအပြင် မိမိတို့ဖောက်သည် ကုမ္ပဏီများ၏ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ စီမံခန့်ခွဲမှုကိုလည်း တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးနှင့် အတိုးနှုန်းများကို စီမံ ခန့်ခွဲခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေ လဲလှယ်နှုန်းများကို

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းဆောင်းပါးများ

mg y o e . c o m

SAMPLE BOOK

စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကြွေးမြီ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ ကော်ပိုရိတ်
ဖွဲ့စည်းပုံများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း စသည်တို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ကြရ
ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများ ရောင်းချခြင်း

ရှယ်ယာများကို ဦးဆောင်ဖြန့်ဖြူးမည့် ဘဏ်သည်
ရှယ်ယာများကို မည်သည့်နည်းစနစ်ဖြင့်
ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချမည်၊
မည်သည့်နည်းစနစ်ကို အသုံးပြုကာ
တန်ဖိုးဖြတ် တွက်ချက်မည်
စသည်တို့ကို စဉ်းစား ရွေးချယ်ကြရပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများ ရောင်းချခြင်း

အရင်းအနှီးဈေးကွက်မှတစ်ဆင့် ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းခြင်း ဆိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီများအနေနှင့် စနစ်တကျ ထိန်းကျောင်းထားသည့် ဈေးကွက်မှ တစ်ဆင့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များ (စတော့များ၊ ငွေချေးစာချုပ်များ) ကို ထုတ်ဝေကာ ကာလရှည် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များကို စုစည်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် ဆိုသည်မှာ ငွေကြေးတန်ဖိုးတစ်ခု သတ်မှတ်ကာ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားနိုင်သော၊ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး လွှဲပြောင်းနိုင်သော စာချုပ်စာတမ်းများကို ဆိုလိုသည်။

ယင်းတို့တွင် စတော့နှင့် ငွေချေးစာချုပ် ဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသည်။ စတော့တွင် သာမန်ရှယ်ယာနှင့် ဦးစားပေးရှယ်ယာ စသည်ဖြင့် အမျိုးအစားများ ခွဲခြားထားပြီး ငွေချေးစာချုပ်တွင်မူ အစိုးရ ငွေချေးစာချုပ်၊ ကော်ပိုရိတ် ငွေချေးစာချုပ်၊ အပေါင်ပစ္စည်း ကျောထောက် နောက်ခံ မပါဘဲ သမာဓိနှင့် ကျော်ကြားမှုကို အခြေခံကာ ထုတ်ဝေသည့် ဒီဘင်ချာများ၊ တစ်ချိန်တွင် စတော့အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် convertible bond များ ပါဝင်ပါသည်။

အရင်းအနှီးဈေးကွက်မှ ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများသည် တာဝန်ခံ ဖြန့်ချိသူ (underwriter) များအဖြစ်

တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကာ ရောင်းချမည့် ကုမ္ပဏီ၏ risk များကို ပခုံးပြောင်း တာဝန်ယူကြပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များသည် ထုတ်ဝေရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီသို့ ရှယ်ယာများ အားလုံးအတွက် ငွေကြိုတင် ပေးချေလိုက်ကာ ၎င်းတို့မှ တစ်ဆင့် ရှယ်ယာရှင်များသို့ လက်လီ ပြန်လည်ရောင်းချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ရောင်းချသည့်ပုံစံ၊ ငွေပေးချေသည့်စနစ်၊ ဖွင့်ဟ ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ ထုတ်ဝေ ရောင်းချမည့် ရှယ်ယာများကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်တစ်ခုမှ လျှော့နှုန်းတစ်ခုဖြင့် ပေးချေ ဝယ်ယူလိုက်ကာ အများပြည်သူသို့ လက်လီ ပြန်လည် ရောင်းချသည့် ဈေးကွက်ကို Primary Market ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ အဆိုပါ ထုတ်ဝေ ရောင်းချပြီးသည့် ရှယ်ယာများ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ရောင်းဝယ် ဖောက်ကားသည့် ဈေးကွက်ကို Secondary Market ဟု ခေါ်ပါသည်။ ထို Secondary market သည် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် စတော့အိတ်ချိန်းတွင် လည်းကောင်း၊ စတော့ဈေးကွက်ပြင်ပ အိတ်စီ ဈေးကွက်တွင် လည်းကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် စတော့များကို အများပြည်သူသို့ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေး ကော်မရှင် (SEC) ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ လည်းကောင်း၊ ကော်မရှင်၏ ကင်းလွတ်ခွင့်ဖြင့် လည်းကောင်း ရောင်းချနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ရောင်းချခြင်း မပြုမီ ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရှင်းတမ်း (prospectus) ကို ကော်မရှင်သို့ တင်ပြအတည်ပြုချက် ရယူရပါသည်။ သို့ရာတွင် ခြွင်းချက်တစ်ခု အနေနှင့် ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်း ရောင်းချခြင်း မပြုဘဲ အရည်အချင်း ပြည့်မီသည့် အဖွဲ့အစည်းလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ (Qualified Institutional Investors, QII) ကို ကမ်းလှမ်း ရောင်းချရာတွင်မူ ကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုချက် ရယူခြင်းမှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုထားပါသည်။

ရှယ်ယာများကို ကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် အများပြည်သူသို့ ပထမဆုံးအကြိမ် ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်းကို IPO ပြုလုပ်သည်ဟု လူသိများပါသည်။ Initial Public Offering ၏ အတိုကောက်စကားလုံး ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီအနေနှင့် နောက်ထပ် ငွေအရင်းအနှီးများ ထပ်မံလိုအပ်ခြင်းကြောင့် ရှယ်ယာများ နောက်ထပ်တစ်ကြိမ် ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်းကိုမူ Follow-on Offering ဟု ခေါ်ပါသည်။ Secondary Offering ဟုလည်း ခေါ်ပါသည်။

အထက်တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရှယ်ယာများ ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်းကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များမှ တာဝန်ယူကာ ရောင်းချပေးပြီး ဘဏ်မှ ကုမ္ပဏီသို့ ပေးချေလိုက်သည့် ငွေပမာဏနှင့် ဘဏ်မှ အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်းရောင်းချရာမှ ရရှိသည့် ငွေပမာဏ ခြားနားချက်ကို Gross Spread ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ယင်းခြားနားချက်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်မှ ငွေကြေးစိုက်ထုတ်ပေးရခြင်း၊ risk များကို ခံရခြင်းများအတွက် ဝန်ဆောင်ခ ရယူခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှယ်ယာများ အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်း ရောင်းချခြင်း မပြုမီ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်နှင့် ကုမ္ပဏီ အကြားတွင် ရှယ်ယာ ရောင်းချခြင်းဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်စာချုပ် (underwriting agreement) ကို ချုပ်ဆိုရသည်။ ယင်းစာချုပ်တွင် အဓိကအားဖြင့် အသုံးပြုမည့် နည်းစနစ်များနှင့် ပေးဆောင်ရမည့် ကော်မရှင်ခများ ပါဝင်သည်။ ရောင်းချခြင်း နည်းစနစ်မှာ အဓိကအားဖြင့် နည်းလမ်း နှစ်ခုမှ တစ်ခုကို ရွေးချယ်လေ့ ရှိပါသည်။ ယင်းနည်းများမှာ Best Effort နှင့် Firm Commitment တို့ ဖြစ်ပါသည်။ Best Effort နည်းမှာ ဈေးနှုန်းဆိုင်ရာ risk များ၊ ရှယ်ယာများ ရောင်းကုန်မှု၊ မကုန်မှုတို့ကို ထုတ်ဝေရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီက တာဝန်ယူခြင်း ဖြစ်ပြီး ဘဏ်အနေနှင့် ရောင်းမကုန်သည့် ရှယ်ယာများကို ကုမ္ပဏီသို့ ပြန်အပ်ခွင့် ရှိပါသည်။ ရရှိသည့် ကော်မရှင်ခမှာလည်း နည်းပါသည်။ သို့သော် Firm Commitment နှင့် ရောင်းချသည့် နည်းစနစ်တွင် ဈေးနှုန်းဆိုင်ရာ risk များ၊ ရှယ်ယာ

များ ရောင်းကုန်မှု၊ မကုန်မှုတို့ကို ဘဏ်ကသာ တာဝန်ယူရပြီး ရရှိသည့် ကော်မရှင်ခမှာလည်း ပိုများပါသည်။

ပုံမှန်အားဖြင့် စတော့ရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်း ရောင်းချရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် သို့မဟုတ် ငွေချေး သက်သေခံ လက်မှတ် ကုမ္ပဏီများက ဆင်ဒီကိတ် (Syndicate) အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းကာ ရောင်းချလေ့ ရှိပါသည်။ ဤနေရာတွင် ကုမ္ပဏီအနေနှင့် မည်သည့် ဘဏ်ကို ဦးဆောင်ဖြန့်ချိသူ (Lead Book-runner) အဖြစ် ခန့်အပ်မည် ကို စဉ်းစားရွေးချယ်ကြရပါသည်။ ရှယ်ယာများကို ဦးဆောင်ဖြန့်ဖြူးမည့် ဘဏ်သည် ရှယ်ယာများကို မည်သည့်နည်းစနစ်ဖြင့် ဈေးကွက်တွင် ရောင်းချမည်၊ မည်သည့် နည်းစနစ်ကို အသုံးပြုကာ တန်ဖိုးဖြတ် တွက်ချက်မည် စသည်တို့ကို စဉ်းစား ရွေးချယ်ကြရပါသည်။ သို့အတွက် ယင်းခန့်အပ်ခံရသည့် ဘဏ်သည် ရှယ်ယာများကို ဖြန့်ချိရောင်းချသည့် ကော်မရှင်ခကို အချိုးအစား အများဆုံး ရရှိပါသည်။ ဆင်ဒီကိတ်တွင် ပါဝင် ရောင်းဝယ်ကြသည့် အခြားဘဏ်များမှာမူ ၎င်းတို့ တာဝန်ယူ ရောင်းချပေးသည့် အရေအတွက်အလိုက် ကော်မရှင်ခကို အချိုးကျ ရရှိကြပါသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် Lead Book-runner အလုပ်ကို ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဘဏ်တစ်ခုမှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကာ ဖြန့်ချိ ရောင်းချသည့် အလုပ်ကို အခြား ဘဏ်များမှ co-manager များအဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြသည်လည်း ရှိပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်လုပ်ငန်းတွင် ထုံးစံတစ်ခုမှာ ဘဏ်များအားလုံး သည် ရှယ်ယာများ တာဝန်ခံ ဖြန့်ချိသည့် လုပ်ငန်းများကို မျက်ခြည် မပြတ် လေ့လာနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် တစ်ခုစီတွင် ရှယ်ယာများကို တာဝန်ယူ ဖြန့်ချိနိုင်သည့် ငွေကြေးအင်အား မည်မျှ ရှိသည်၊ ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည် မည်မျှ ရှိသည်၊ မည်သည့် ရှယ်ယာ များကို တာဝန်ခံ ရောင်းချရန် ပြောဆိုထားသည် အစရှိသည်တို့ကို ကြိုတင် လေ့လာ တွက်ချက်မှုများ ပြုလုပ်ကြပြီး ယင်းလေ့လာချက် ရလဒ်ကို 'League Table' ဟု ခေါ်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်ခုတွင် ကုမ္ပဏီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ ထုတ်ဝေမည့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် အမျိုး

mgyoe.com

အစားနှင့် ထုတ်ဝေမည့် နယ်မြေဒေသကိုလိုက်၍ League Table အမျိုးမျိုး ကွဲပြား ခြားနားပါသည်။ အထူးသဖြင့် lead book-runner ကို မည်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများမှ ပြုလုပ်နေသည်ကို အဓိကထား လေ့လာကြပါသည်။ (ဇယား-၁)

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ရှိ အရင်းအနှီးဈေးကွက် ဌာနခွဲသည် စတော့ရှယ်ယာများ ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အဓိက တာဝန်ယူရပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စတော့များ ထုတ်ဝေရောင်းချမည့် ကုမ္ပဏီများကို ခြေရာခံခြင်း၊ ဝယ်ယူရန် အလားအလာကောင်းသည့် အဖွဲ့အစည်းများကို သုတေသနပြုခြင်း၊ ကြားမှ တာဝန်ခံ

ဇယား ၁ (က)
Global Equity League Table
2011 Total Equity

Rank	Bookrunner Partner	Value (\$bn)	No.	% share
1	Goldman Sachs	50.3	202	9.0
2	Morgan Stanley	47.1	273	8.4
3	Bank of America/ Merrill Lynch	41.8	235	7.5
4	JP Morgan	41.1	261	7.3
5	Credit Suisse	36.2	188	6.5
6	Deutsche Bank AG	35.0	203	6.2
7	Citi	32.2	210	5.8
8	UBS	29.6	185	5.3
9	Barclays Capital	23.0	155	4.1
10	Nomura Holdings Inc	10.3	58	1.8
	Total	346.7	1970	61.9

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ရှယ်ယာများ ရောင်းချခြင်း

mgyoe.com

SAMPLE BOOK

ဖြန့်ချိရောင်းချမည့် အဖွဲ့များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ရောင်းချမည့် စတော့များ၏ တန်ဖိုးများ တွက်ချက်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရှယ်ယာများ ထုတ်ဝေရောင်းချမည့် ကုမ္ပဏီတို့ထံမှ လုပ်ပိုင်ခွင့် (mandate) ရရှိရေးအတွက် အခြားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်ကြီးများနှင့် အပြင်းအထန် ယှဉ်ပြိုင်ကြရပါသည်။ ယှဉ်ပြိုင်ကြရာတွင် ဘဏ်များအနေနှင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ (risk) များကိုပါ ရယူကြရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ထုတ်ဝေရောင်းချမည့် ရှယ်ယာများ အားလုံးကို သိမ်းကျုံးဝယ်ယူကာ လက်လီ ပြန်လည်ရောင်းချရာတွင် ကြုံတွေ့နိုင်သော ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို လည်းကောင်း၊ ကုမ္ပဏီအနေနှင့် အခြား

ဇယား ၁ (ခ)

Global Equity League Table
2011 IPO

Rank	Bookrunner Partner	Value (\$bn)	No.	% share
1	Morgan Stanley	10.4	68	6.4
2	Goldman Sachs	9.7	53	6.0
3	Deutsche Bank AG	9.2	54	5.7
4	Credit Suisse	8.8	52	5.4
5	JP Morgan	8.5	57	5.2
6	Citi	8.5	54	5.2
7	Bank of America/ Merrill Lynch	7.9	45	4.9
8	Barclays Capital	6.1	33	3.7
9	UBS	5.1	37	3.2
10	Ping An Insurance Co.	4.5	33	2.7
	Total	78.7	486	48.4

mgyoe.com

ကုမ္ပဏီများကို ဝယ်ယူ ပေါင်းစပ်ခြင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ပေါင်းကူးချေးငွေ (bridge loan) များ ချေးပေးခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးကြရပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဘဏ္ဍာငွေ ဖြည့်တင်းမည့် နည်းလမ်းများ၊ အလားအလာများကို အကြံဉာဏ် ပေးရသည့် အပြင် ထုတ်ဝေမည့် စတော့ရှယ်ယာများ၏ ငွေဖြစ်လွယ်မှု (liquidity) များကိုလည်း တွက်ချက်ပေးကြရပါသည်။ ထို့ပြင် ငွေသားစီးဆင်းမှု၊ ကြွေးမြီနှင့် ဝင်ငွေအချိုးများ၊ အရင်းအနှီးစရိတ်များ၊ ကြွေးမြီအဆင့်သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့ (Rating Agency) များ၏ သုံးသပ်ချက်များကိုပါ ကြိုတင်လေ့လာပေးကြရပါသည်။ ယင်းတွက်ချက်မှုများကို အခြေခံကာ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် အိကွစ်တီ (စတော့ရှယ်ယာများ) ထုတ်သင့်သည်၊ ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများ (ငွေချေးစာချုပ်များ) ထုတ်သင့်သည်၊ ရောစပ် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်များ (hybrid securities) ထုတ်သင့်သည် စသည်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ကြပါသည်။

အိကွစ်တီ (စတော့ရှယ်ယာများ) ထုတ်ဝေရာတွင် ငွေချေးစာချုပ်များ ထုတ်ဝေခြင်းထက် ထုတ်လုပ်မှု စရိတ်စက ကြီးပြီး ရှယ်ယာတစ်စောင်အပေါ် ရရှိသည့် အမြတ်ငွေ (Earning Par Share, EPS) ကိုလည်း လျော့ကျသွားစေနိုင်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ရှယ်ယာတစ်စောင်၏ တန်ဖိုးကိုလည်း ပြောင်းပြန်အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အိကွစ်တီများ ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း (balance sheet) ကို ပိုမိုတောင့်တင်းစေပါသည်။ ထို့ပြင် ငွေချေးစာချုပ်များ ထုတ်ဝေရန် ရှိပါကလည်း ကြွေးမြီ အဆင့်အတန်း (rating) ကို ပိုမိုမြင့်တက်လာစေပါသည်။ ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေရာတွင် ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် သက်သာသော်လည်း ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်းကို အားပျော့သွားစေနိုင်ပါသည်။

အိကွမ်တီနည်းဖြင့် ရင်းနှီးငွေ ရှာဖွေခြင်း

ကုမ္ပဏီသည် အများပြည်သူသို့
ရှယ်ယာများ ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်းကို
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်တစ်ခုကို
ရွေးချယ်လိုက်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်း စတင်ပါသည်။

အီကွစ်တီနည်းဖြင့် ရင်းနှီးငွေ ရှာဖွေခြင်း

ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အများပြည်သူသို့ ရှယ်ယာများ ထုတ်ဝေ ရောင်းချ သည့်နည်း (Initial Public Offering) ဖြင့် ငွေအရင်းအနှီး ရှာဖွေမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ် အောက်ရှိ အရင်း အနှီး ဈေးကွက် ဌာနခွဲသည် ရှယ်ယာရောင်းချရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို စတင် ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ ကုမ္ပဏီသည် ရှယ်ယာ ရောင်းချခြင်း၏ အကျိုးအပြစ်များကို လုပ်ငန်း မစတင်မီ သေချာစွာ သရုပ်ခွဲ စိစစ်ရန် လိုအပ်ပြီး မည်သည့်နည်းစနစ်ဖြင့် ရောင်းချမည်ကို ဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ် ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ဈေးကွက်ထဲတွင် အဆိုပါ ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာများကို ဝယ်ယူနိုင်မည့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူ လုံလောက်စွာ ရှိ မရှိကို တွက်ချက်ကြရပါသည်။

အကယ်၍ ဝယ်ယူမည့်သူ လုံလုံလောက်လောက် ရှိသည်ဟု မှတ်ယူ ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် စတော့တစ်စောင်ကို မည်သည့်ဈေးနှင့် ရောင်းချမည်ကို ကြိုတင် တွက်ချက်ကြရပါသည်။ ဈေးနှုန်းတွက်ချက်ရာ တွင် အဆိုပါကုမ္ပဏီနှင့် အလားတူသည့် အခြားကုမ္ပဏီများ၏ ဈေးနှုန်း နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ လည်းကောင်း၊ အခြားနည်းလမ်းများ ဖြစ်သည့် ငွေသား စီးဆင်းမှုကို လျော့နှုန်းဖြင့် တွက်ချက်သည့်နည်းစနစ် (discount cash

mgyoe.com

flow analysis) ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခြားသင့်တော်ရာ နည်းလမ်းများ ဖြင့် လည်းကောင်း တွက်ချက်လေ့ ရှိကြပါသည်။

သို့ရာတွင် ကုမ္ပဏီ၏ လွန်ခဲ့သည့် ကာလများ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုမှ ဝင်ငွေများနှင့် အနာဂတ်ကာလများ၏ ဝင်ငွေခန့်မှန်းချက်များကို ထည့်သွင်း တွက်ချက်ခြင်း မပြုပါက အထက်ပါ တွက်ချက်မှုများမှာ မှန်ကန်မှု မရရှိနိုင်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကုမ္ပဏီ၏ အလားတူ ကုမ္ပဏီများ၏ ဈေးနှုန်းများကို နှိုင်းယှဉ် တွက်ချက်ရန် ခက်ခဲနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ကမ်းလှမ်းရောင်းချဈေးကို တွက်ချက်ခြင်းမှာ သိပ္ပံပညာရပ်ထက် ဝိဇ္ဇာပညာ ပို၍ ဆန်ပါသည်။

အများပိုင်ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်ခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများ

(၁) အများပြည်သူ၏ ငွေကြေးများကို တိုက်ရိုက် စုစည်းနိုင်ခြင်း

ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေး ကော်မရှင် (SEC) ၏ ခွင့်ပြုချက် ရယူပြီးချိန်တွင် ကုမ္ပဏီသည် ကျယ်ပြောလှစွာသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသို့ ရှယ်ယာများ ဖိတ်ခေါ်ရောင်းချကာ ငွေကြေးများ စုစည်းနိုင်သလို နောင်တစ်ချိန်တွင် ငွေ ထပ်မံ လိုအပ်ပါက နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်မံ ကမ်းလှမ်း ရောင်းချခြင်း (Follow-on offering) ကို လည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ဤသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အမျိုးအစား စုံလင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံသို့ ရှယ်ယာများ ပျံ့နှံ့ ရောက်ရှိသွားစေပါသည်။ အထူးသဖြင့် လက်လီနှင့် အဖွဲ့အစည်းအလိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများထံသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိသွားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပျံ့နှံ့ ရောက်ရှိနေခြင်းကြောင့် ဈေးကွက် ကျဆင်းနေသည့် အချိန်တွင်ပင် ရှယ်ယာဈေးနှုန်းကို တည်ငြိမ်အောင် ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ပါသည်။ SEC ၏ တင်းကျပ်လှသည့် ဖွင့်ဟကြေညာချက် စည်းမျဉ်း (Disclosure Rule) ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှု ပိုမို ရရှိစေပြီး ရှယ်ယာ ဝယ်လိုအားကို ပိုမို မြှင့်မားစေပါသည်။

(၂) ကုမ္ပဏီ၏ပုံရိပ် ပိုမိုမြင့်မားလာစေပြီး ဈေးကွက်ပိုမိုထိုးဖောက်နိုင်ခြင်း အများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကုမ္ပဏီသည် မီဒီယာများ၏ အာရုံစူးစိုက်မှုကို ပိုမိုခံရခြင်းကြောင့် ၎င်း၏ ထုတ်ကုန်များ၊ ဝန်ဆောင်မှုများသည် အများ ပြည်သူ၏စိတ်ဝင်စားမှု ပိုမို ရရှိပြီး ဈေးကွက်ဝေစုကို ပိုမိုရရှိစေပါသည်။

(၃) ငွေသားအစားထိုးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်း

အများပိုင် ကုမ္ပဏီ၏ စတော့များသည် အနာဂတ်တွင် အခြားကုမ္ပဏီ များကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်းတွင် ငွေသား အစားထိုးအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်သလို ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အခွင့်အလမ်းများကို အမြန်ဆုံး ဖော်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီ၏ ဝန်ထမ်းများသို့ စတော့များကို ဝယ်ယူနိုင်သည့် အခွင့်အလမ်းများ ပေးထားသောကြောင့် ကုမ္ပဏီကို ပိုမိုသစ္စာစောင့်ထိန်းသည့် ဝန်ထမ်းများ ရရှိစေပါသည်။

(၄) ရှယ်ယာရှင်များအတွက် ငွေဖြစ်လွယ်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခြင်း

IPO သည် ကုမ္ပဏီ တည်ထောင်သူ (founder) များ ကိုင်ဆောင်ထား သည့် ရှယ်ယာများကို ဈေးကွက်တွင် ပြန်လည် ရောင်းထုတ်ပိုင်ခွင့် ရှိ သောကြောင့် ပိုင်ဆိုင်မှုပမာဏနှင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျော့ချနိုင်ပါသည်။

အများပိုင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုဖြစ်ခြင်း၏ အားနည်းချက်များ

(၁) အစီရင်ခံ တင်ပြရခြင်း

အများပိုင် ကုမ္ပဏီသည် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်းကြီးကြပ် ရေး ကော်မရှင်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ မှန်ကန်ရှင်းလင်းသည့် သုံးလ ပတ်၊ ခြောက်လပတ်နှင့် နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာနှင့် စာရင်းဇယား များကို ပုံမှန် တင်ပြကြရပါသည်။ ထို့ပြင် ကိုယ်စားလှယ် ခန့်အပ် မဲပေးခွင့်များ၊ ဒါရိုက်တာများ၊ အရာရှိများ၊ အဓိက ရှယ်ယာရှင်များ၏ အစီရင်ခံစာများ တင်ပြရသဖြင့် အချိန်ကုန်ပြီး အလုပ်ရှုပ်စေပါသည်။

(၂) ကုန်ကျစရိတ် များခြင်း

SEC သို့ ဆက်တိုက် တင်ပြနေရသည့် အစီရင်ခံစာများကြောင့် နှစ်စဉ် ကုန်ကျစရိတ်များ ကျခံရပါသည်။ ယင်းတွင် ဥပဒေဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်၊ စာရင်းစစ်၊ ဇာရင်းကိုင်စရိတ်နှင့် အခွန်ရုံးသို့ တင်ပြရသည့် စရိတ်များ ပါဝင်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ အတော်များများသည် ၎င်းတို့၏ သတင်းအချက်အလက် တင်ပြမှုစနစ်ကို အမြဲတမ်း အဆင်ပြေစေရန်နှင့် တင်ပြမှုစနစ်ကို အမြဲတမ်း အဆင်ပြေစေရန် သည့်အတွက် အပို ကုန်ကျစရိတ်များ ရှိနိုင်ပါသည်။

(၃) ဖွင့်ဟ တင်ပြခြင်း

စာရင်းဝင်ကုမ္ပဏီများသည် SEC သို့ ကျယ်ပြောလှသည့် အစီရင်ခံစာများကို ပေးအပ်နေရသည့်အတွက် အချို့သော အစီရင်ခံစာများတွင် ထိခိုက်လွယ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်နိုင်ခြင်းကြောင့် မိမိတို့ပြိုင်ဘက် ကုမ္ပဏီများက အသာစီး ရသွားနိုင်သည့် အလားအလာများ ရှိပါသည်။

(၄) ကာလတိုရလဒ်ကို ပိုမို အာရုံစိုက်ခြင်း

ကုမ္ပဏီသည် SEC သို့ သုံးလပတ် အစီရင်ခံစာများ ပုံမှန် ပေးပို့နေရခြင်းကြောင့် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့အနေနှင့် ရေတိုရလဒ်ကို ပိုမိုအာရုံစိုက်နေရသဖြင့် တစ်ခါတစ်ရံ ရေရှည် ရည်မှန်းချက်များကို သွေဖည်သွားနိုင်ပါသည်။ ရှယ်ယာရှင်များသည် သုံးလပတ် တိုးတက်မှုများကို အလေးထားနေသဖြင့် သုံးလပတ် ကာလတစ်ခု မအောင်မြင်သည်နှင့် ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများကို ထိခိုက်စေပါသည်။

ရှယ်ယာများ ရောင်းချရန် ပြင်ဆင်ခြင်း

ကုမ္ပဏီသည် အများပြည်သူသို့ ရှယ်ယာများ ကမ်းလှမ်း ရောင်းချခြင်းကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်တစ်ခုကို ရွေးချယ်လိုက်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်း စတင်ပါသည်။ ရွေးချယ်ခံရသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ဦးဆောင် တာဝန်

ယူ ဖြန့်ချိသူအဖြစ် စတင် ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ အဆိုပါ ဘဏ်သည် ရှယ်ယာ ဈေးနှုန်းများ သတ်မှတ်နိုင်ရေးအတွက် တွက်ချက်မည့် နည်းလမ်းများ ရွေးချယ်ခြင်း၊ ရောင်းချမည့် ရှယ်ယာ အရေအတွက် သတ်မှတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ၎င်းနှင့်အတူ တွဲဖက် ရောင်းချမည့် အခြားဘဏ်များကို ရွေးချယ်ခြင်း၊ ရောင်းချငွေများကို အသုံးပြုမည့် နေရာများ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း၊ စာရင်းဝင်မည့် စတော့အိတ်ချိန်းကို ရွေးချယ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

ကုမ္ပဏီသည် ဆက်လက်၍ စာရင်းစစ်အဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ကာ ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ် ကော်မရှင်၏ ညွှန်ကြားချက်နှင့်အညီ စာရင်းဇယားများကို ရေးဆွဲကြရပါသည်။ ကုမ္ပဏီသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်၏ ဥပဒေ အတိုင်ပင်ခံများနှင့်အတူ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ်လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေးကော်မရှင် (SEC) သို့ စာရွက်စာတမ်းများ တင်ပြနိုင်ရေးကို ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ အဆိုပါ တင်ပြမည့် စာရွက်စာတမ်းများကို လုပ်ငန်းလမ်းညွှန်ရှင်းတမ်း (prospectus) ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ SEC ၏ လမ်းညွှန်ချက်များအတိုင်း ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်ပြီးနောက် လုပ်ငန်းလမ်းညွှန် အပြီးသတ် အချောရေးဆွဲပြီး အများပြည်သူသို့ ဝေငှရန် ပုံနှိပ်ကြရပါသည်။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရာတွင် အပြီးသတ် တွက်ချက်ရရှိထားသည့် ရောင်းချမည့် ဈေးနှုန်းကို ထည့်သွင်းကြရပါသည်။

ဆက်လက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ရောင်းချမည့် ရှယ်ယာများအတွက် အများပြည်သူသို့ နယ်လှည့်ပြသခြင်း (road show) ပြုလုပ်ကာ ဈေးကွက် ထိုးဖောက်ကြပါသည်။ Road show ပြုလုပ်ပြီးနောက်တွင်မူ ရှယ်ယာများကို တာဝန်ခံ ဝယ်ယူကာ လက်လီ ပြန်လည်ရောင်းချခြင်းကို ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ (ပုံ-၁)

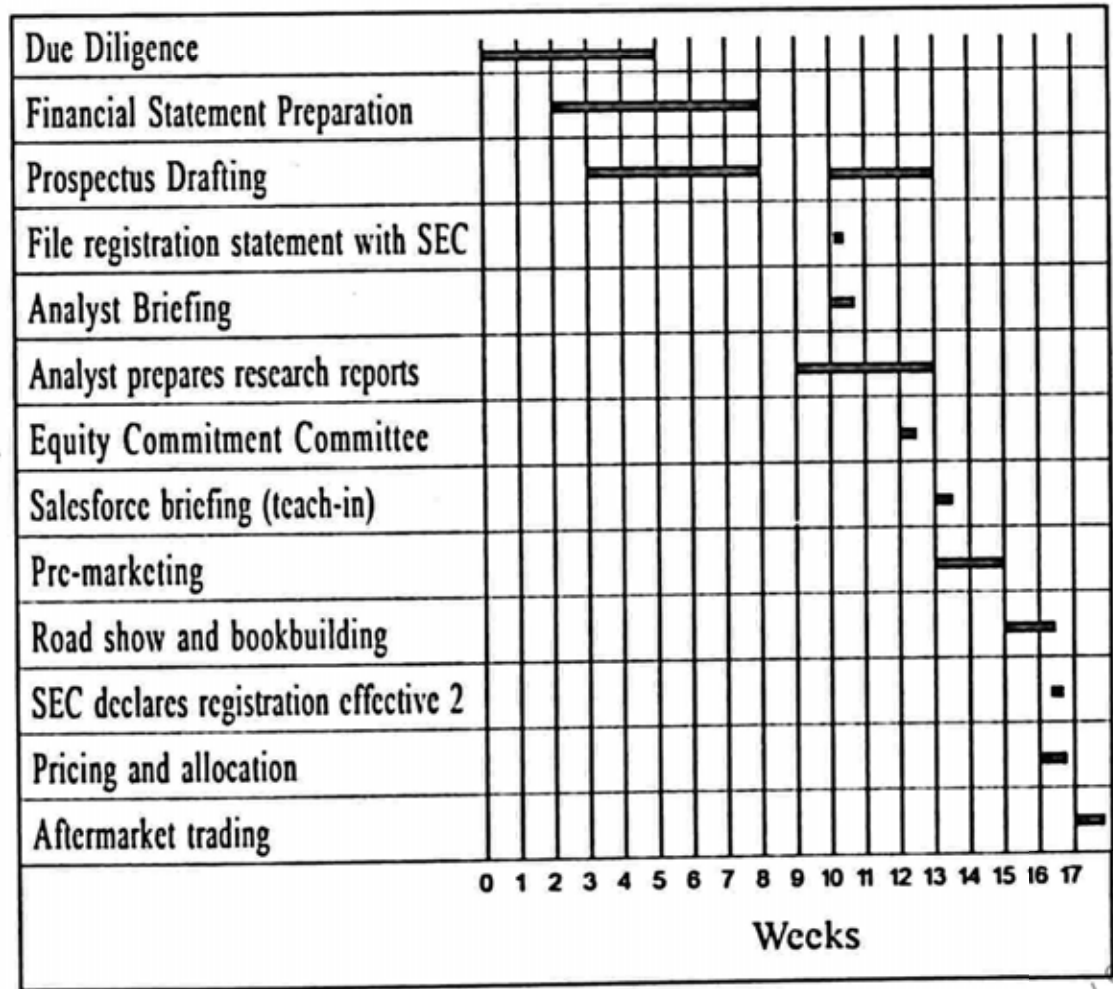
Road show ပြုလုပ်ခြင်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကုမ္ပဏီရှယ်ယာများကို ဝယ်နိုင်ခြေ ရှိသည့် တစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းလိုက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများနှင့် တွေ့ဆုံကာ လက်ရှိ ကုမ္ပဏီ၏ အောင်မြင်မှုအခြေအနေ၊ ကုမ္ပဏီ၏ ရှေ့ဆက်သွားမည့် စီမံချက်၊ အခြားကုမ္ပဏီများ

နှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတို့၏ ဈေးနှုန်းအပေါ် တုံ့ပြန်မှုတို့ကို အကဲဖြတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမည့်သူများသည် လာရောက် ကမ်းလှမ်းသည့် ကုမ္ပဏီအား မိမိတို့၏ စိတ်ဝင်စားမှု၊ ဈေးနှုန်းနှင့် ဝယ်ယူလိုသည့် ဈေးနှုန်းတင်ပြလွှာများကို ဘဏ်သို့ ပေးအပ်ကြပါသည်။ ဘဏ်သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသူများ ပေးပို့လာသည့် အမှာလွှာများကို ဈေးနှုန်းနှင့် အရေအတွက်အလိုက် တန်းစီဇယား ရေးဆွဲရပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်သည်ကို book-building ပြုလုပ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

Book-building ပြုလုပ်ရာမှ ရရှိလာသည့် အကောင်းဆုံး ဈေးနှုန်း များအရ ရှယ်ယာများကို လျှောက်ထားသည့် ပြည်သူများသို့ ခွဲဝေ

ပုံ (၁)

အများပြည်သူသို့ ရှယ်ယာကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်း အချိန်ပြဇယား (Sample of IPO Table)

ရောင်းချကြပါသည်။ နောက်ဆုံး ရှယ်ယာများ ရောင်းချပြီးချိန်တွင် ရောင်းချပြီး ရှယ်ယာများအားလုံးကို SEC သို့ မှတ်ပုံတင်ရပြီး အဆိုပါ မှတ်ပုံတင်သည့်နေ့နှင့် SEC မှ အတည်ပြုချက်ကျရန် စောင့်ဆိုင်းရသည့် ကာလကို တိတ်ဆိတ်ကာလ (quiet period) ဟု ခေါ်ဆိုပြီး ယင်းကာလ တွင် ရှယ်ယာများ ရောင်းဝယ်ခြင်း (trading) ပြုလုပ်ခွင့် မရှိပါ။

ရှယ်ယာများ ထပ်မံ ထုတ်ဝေ ရောင်းချခြင်း (Follow-on offering) ရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ကမ်းလှမ်းရောင်းချခြင်း (IPO) ပြုလုပ် ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကုမ္ပဏီသည် လိုအပ်သလို နောက်ထပ် ရှယ်ယာများကို အများပြည်သူသို့ ထုတ်ဝေရောင်းချနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ ထုတ်ဝေ ရောင်းချရာတွင် ယခင်နည်းလမ်းများအတိုင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်များမှတစ်ဆင့် ထုတ်ရောင်းခြင်း ဖြစ်သော်လည်း ဈေးနှုန်းဘောင် များ သတ်မှတ်ခြင်း မရှိတော့ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရှယ်ယာများ မှာ စတော့ အိတ်ချိန်းတွင် စာရင်းဝင်ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် စတော့ ဈေးကွက်တွင် ပေါက်နေသည့်ဈေးနှုန်း ရှိပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဤနည်းဖြင့် ရှယ်ယာများ ထုတ်ရောင်းရာတွင် ရှယ်ယာ အရေ အတွက် မည်မျှ ထုတ်ရောင်းမည်နှင့် မည်သည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပစ်မှတ်ထားကာ ရောင်းမည်ကို သေချာစွာ သတိပြုရမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် Follow-on offering လုပ်ခြင်းကြောင့် ရှယ်ယာ ဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကုမ္ပဏီ အတော်များများသည် ခိုင်မာသည့် အကြောင်းပြချက် မရှိဘဲ ရှယ်ယာ အသစ်များ ထုတ်ဝေရောင်းချလေ့ မရှိပါ။

ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေကာ ဘဏ္ဍာငွေ ရှာဖွေခြင်း

ငွေချေးစာချုပ်ကို ဝယ်ယူသူများသည်
သတ်မှတ်ကာလများတွင် သတ်မှတ်ထားသည့်
အတိုးနှုန်းကို ပုံမှန် ရရှိသလို ကာလသက်တမ်း ပြည့်ချိန်တွင်
အရင်းငွေကို ပြန်လည် လက်ခံ ရရှိပါသည်။
ကာလသက်တမ်း မပြည့်မီ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး
လက်လွှဲ ရောင်းချ၍ ရပါသည်။

ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေကာ ဘဏ္ဍာငွေ ရှာဖွေခြင်း

ကုမ္ပဏီတစ်ခု၊ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ ထုတ်ဝေကာ မတည် ရင်းနှီးငွေ တိုးချဲ့ရေးအတွက် စဉ်းစားရာတွင် ထုတ်ဝေနိုင်သော အမျိုးအစားနှင့် နည်းလမ်းမျိုးစုံကို ရွေးချယ်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါ နည်းလမ်းများကို ထုတ်ဝေမည့် ကုမ္ပဏီနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်တို့ ဆွေးနွေးကာ အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းကို ရွေးချယ်ကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကြွေးမြီ စာချုပ်စာတမ်းများ ထုတ်ဝေမည်လား၊ စတော့ရှယ်ယာများ ထုတ်ဝေမည်လား၊ ရောစပ် ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ (hybrid securities) ထုတ်ဝေမည်လား ဆိုသည်ကို အကျေအလည် စဉ်းစားကြရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကယ်၍ ကုမ္ပဏီသည် ကြွေးမြီ စာချုပ်စာတမ်းများ ဖြစ်သည့် ငွေချေးစာချုပ်များကို ထုတ်ဝေရန် ဆုံးဖြတ်ပါက ကုမ္ပဏီသည် ကြွေးမြီအဆင့်အတန်း သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့ (Rating Agency) များ၏ အကဲဖြတ်မှုကို ခံယူကာ မိမိကုမ္ပဏီသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင့်ရှိသည့် ကုမ္ပဏီဟုတ် မဟုတ် စစ်ဆေးကြရပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် Rating Agency များစွာ ရှိသည့်အနက် ထင်ရှားသည့်အဖွဲ့ သုံးခု ဖြစ်သည့် Standard & Poors, Moody's နှင့် Fitch တို့၏ အကဲဖြတ်ပုံကို လေ့လာနိုင်ပါ

သည်။ Standard & Poors နှင့် Fitch တို့သည် BBB (-) နှင့်အထက်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး Moody's သည် Baa3 နှင့် အထက်ကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ပါသည်။ (ဇယား-၁) ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုအဆင့် ဆိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီ၏ လက်ကျန်ရှင်းတမ်း တောင့်တင်းမှုနှင့် ငွေသား ပေးဆပ်နိုင်မှု စွမ်းရည် မည်မျှ ရှိသည် ဆို သည့်အပေါ် ကြည့်ကာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို ခေါ်ပါသည်။

Moody's မှ Ba1 နှင့် အောက်အဆင့်များကို လည်းကောင်း၊ S&P နှင့် Fitch မှ BB (+) နှင့် အောက်အဆင့်ကို လည်းကောင်း ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် မသင့်သော အဆင့်ဟု သတ်မှတ်လေ့ ရှိပါသည်။ ကြေးမြီ စာချုပ်စာတမ်းများကို လေ့လာရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင့်နှင့် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံရန် မသင့်သော အဆင့်ဟု ခွဲခြား သတ်မှတ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု

ဇယား (၁)

Corporate Capital Structure

Investment Grade		Below Investment Grade	
Moody's	S&P and Fitch	Moody's	S&P and Fitch
Aaa	AAA	Ba1	BB+
Aa1	Aa+	Ba2	BB
Aa2	AA	Ba3	BB-
Aa3	AA-	B1	B+
A1	A+	B2	B
A2	A	B3	B-
A3	A-	Caa	CCC
Baa1	BBB+		
Baa2	BBB		
Baa3	BBB-		

အမျိုးအစားပေါင်း များစွာ ခွဲခြား ထုတ်ဝေကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအဆင့် High Grade ငွေချေးစာချုပ်များ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် မသင့်သောအဆင့် (ပြန်ရမှုနှုန်း မြင့်ပြီး စိတ်မချရသည့် ငွေချေးစာချုပ် Junk Bond) များ၊ အခြေပစ္စည်း ကျောထောက်နောက်ခံပြုသည့် ငွေချေး သက်သေခံ လက်မှတ်များနှင့် ကော်မရှယ်စာတမ်းများကို ထုတ်ဝေကြပါသည်။

ငွေချေးစာချုပ်များ

ငွေချေးစာချုပ် ဆိုသည်မှာ ကုမ္ပဏီ တစ်ခုသို့ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ ထုတ်ဝေသည့် ကာလရှည် ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများ ဖြစ်ပြီး ယင်းတွင် ထုတ်ဝေမည့် ကာလသက်တမ်း၊ ပေးမည့် အတိုးနှုန်း၊ ရောင်းချမည့် တန်ဖိုး စသည်ဖြင့် ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းငွေချေးစာချုပ်ကို ဝယ်ယူသူများ သည် သတ်မှတ်ကာလများတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အတိုးနှုန်းကို ပုံမှန် ရရှိသလို ကာလသက်တမ်း ပြည့်ချိန်တွင် အရင်းငွေကို ပြန်လည် လက်ခံ ရရှိပါသည်။ ကာလသက်တမ်း မပြည့်မီ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး လက်လွှဲ ရောင်းချ၍ ရပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်၏ ငွေချေးစာချုပ် ရောင်းဝယ်ရေးဌာနခွဲသည် ကုမ္ပဏီများ၊ အဖွဲ့အစည်းများမှ ထုတ်ဝေ ရောင်းချမည့် ငွေချေးစာချုပ် များကို တာဝန်ခံ ဝယ်ယူ၍ တစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းလိုက် ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများသို့ ပြန်လည်ရောင်းချလေ့ ရှိပါသည်။ ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းကို underwriting လုပ်သည်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ငွေချေးစာချုပ်များကို တာဝန်ခံ ရောင်းချရာတွင် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေးကော်မရှင်တွင် ကြိုတင် မှတ်ပုံတင်ကာ ခွင့်ပြုချက် ရယူ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ အဆိုပါ ငွေချေးစာချုပ်များကို တာဝန်ခံ၍ ရောင်းချရာတွင် နည်းလမ်း သုံးသွယ်ဖြင့် ရောင်းချလေ့ရှိပါသည်။ ပထမနည်းမှာ Best Effort နည်းစနစ် ဖြစ်ပါသည်။ ဒုတိယနည်းမှာ Bought Deal underwriting ဖြစ်ပြီး တတိယနည်းစနစ်မှာ Backstop Commitment နည်းစနစ် ဖြစ်ပါသည်။

Best Effort နည်းစနစ်မှာ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ကုမ္ပဏီက ထုတ်ဝေ ရောင်းချသည့် ငွေချေးစာချုပ်များကို အများပြည်သူသို့ ကြို တင် သတ်မှတ်ထားသည့် ဈေးဖြင့် ရောင်းချပေးခြင်း ဖြစ်ပြီး ရောင်းချ ၍ မကုန်သော ငွေချေးစာချုပ်များကို ကုမ္ပဏီသို့ ပြန်လည် ပေးအပ်နိုင် သည့်စနစ် ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် ရောင်းချခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ risk များကို ထုတ်ဝေသည့် ကုမ္ပဏီမှ ခံယူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

Bought Deal underwriting စနစ်မှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ရောင်းချမည့် ဈေးနှုန်း၊ အရေအတွက် စသည်တို့ကို တာဝန်ခံရပြီး ထုတ်ဝေသည့် ကုမ္ပဏီ၏တာဝန်ကို ပခုံးပြောင်း ရယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ သို့အတွက် ရရှိမည့် ဝန်ဆောင်စရိတ်သည်လည်း ပထမနည်း ထက် ပိုမို များပြားမည် ဖြစ်ပါသည်။

Backstop Commitment နည်းစနစ်မှာ ငွေချေးစာချုပ်များကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်မှ အများပြည်သူသို့ တာဝန်ယူ ရောင်းချပေးရာတွင် အကယ်၍ ရောင်းမကုန်ခဲ့သည့် ငွေချေးစာချုပ်များ ရှိပါက ဘဏ်အနေ ဖြင့် ယင်းတို့ကို ဝယ်ယူပါမည် ဟူသည့် အာမခံချက်ပေးသည့် စနစ် ဖြစ်သည်။

ချေးငွေများ

ကုမ္ပဏီသည် မိမိတို့ လိုအပ်သည့် ငွေကြေးအရင်းအမြစ်များကို ချေး ငွေများမှတစ်ဆင့် ရယူနိုင်ပါသည်။ ဤသို့ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ငွေချေး သက်သေခံ လက်မှတ် ကြီးကြပ်ရေးကော်မရှင်၏ ခွင့်ပြုချက် ရယူရန် မလိုပါ။ ချေးငွေကို ဘဏ်များနှင့် များပြားလှစွာသော ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများမှ ရယူနိုင်ပါသည်။

အခြေပစ္စည်း ကျောထောက် နောက်ခံပြု ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ်များ

ယင်းတို့ကို Asset Back Securities (ABS) ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။ ယင်း လက်မှတ်များ၏ အဓိက သော့ချက်မှာ အခြားသော အခြေပစ္စည်းများ

အပေါ်မှ ရရန်ရှိသည့် ငွေသား စီးဆင်းမှုများကို အခြေခံကာ ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ- အပေါင်ပစ္စည်း အခြေခံချေးငွေများ၊ အိမ်ရာချေးငွေများ၊ မော်တော်ကား ချေးငွေများ၊ အကြွေးဝယ်ကတ် ထုတ်ဝေထားမှုများ၊ ကျောင်းစရိတ် ချေးငွေများမှ လစဉ် အရစ်ကျ ပြန်လည်ကောက်ခံရရှိမည့် ငွေများကို အခြေခံကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်မှ ABS များကို ဖန်တီး ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ရရန် ရှိငွေကြေးများဖြင့် ငွေသား လည်ပတ်မှု ရပ်တန့်နေသည့်အဖွဲ့ကို လုပ်ငန်းများ ပြန်လည် သွက်လက်သွားစေရန် ပခုံးပြောင်း တာဝန်ယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထိုသို့ လွှဲပြောင်းရယူလိုက်ခြင်းကြောင့် မူလက 'ရရန်ရှိ' များဖြင့် လည်ပတ်နေသည့် ကုမ္ပဏီသည် ငွေသား စီးဆင်းမှု ပြေလည်သွားစေကာ လုပ်ငန်းအသစ်များကို ပြန်လည်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး ရရှိသွားပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် ABS များ ထုတ်ဝေခြင်း၊ လစဉ် ကောက်ခံရန် ရှိနေသည့် ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ကောက်ခံခြင်းနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ စီမံခန့်ခွဲခြင်းကို အထူးပြု ကုမ္ပဏီတစ်ခု (Special Purpose Vehicle SPV) သို့ အပ်နှံလိုက်ကာ အဆိုပါ SPV သည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကိုယ်စား လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

အခြေပစ္စည်း ကျောထောက် နောက်ခံပြု ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ် တစ်ခုမှာ Collateralized Debt Obligation ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းမှာ အပေါင်ပစ္စည်းများကို ကျောထောက် နောက်ခံ ပြုထားသည့် ကြွေးမြီ စာချုပ်စာတမ်းများ ဖြစ်သည်။ အသေးစိတ် ရှင်းရပါလျှင် ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် အိမ်ခြံမြေ၊ ကား အစရှိသည်တို့ကို အပေါင်ပစ္စည်းအဖြစ် လက်ခံကာ လုပ်ငန်းရှင်များသို့ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးလိုက်ပါသည်။ ထိုအခါ အဆိုပါ ငွေရေးကြေးရေး အဖွဲ့အစည်းမှ ငွေသားများ စီးထွက်သွားကာ လက်ထဲတွင် အပေါင်ပစ္စည်း စာချုပ်စာတမ်းများ ကိုင်ဆောင်ထားကာ ငွေချေးယူထားသူများထံမှ ပေးအပ်မည့် အတိုးငွေနှင့် အချိန်စေ့ပါက ပြန်လည်ပေးဆပ်မည့် အရင်းငွေကို ပြန်လည်စောင့်ကြရသည်။ ဤသည်မှာ ငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏

ပုံမှန်လည်ပတ်နေသည့် ယန္တရားတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍ ဤပုံမှန် လည်ပတ်နေသော ယန္တရားသည် ငွေချေးသူက အချိန်စေ့ရောက်၍ ငွေများ ပြန်လည်မပေးဆပ်တော့သည့်အချိန်တွင် လည်ပတ်မှုနှောင့်နှေး သွားစေပါသည်။

ထိုအချိန်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် အပ်နှံထားသည့် အပေါင် ပစ္စည်းများကို အဆိုပါ လည်ပတ်မှု နှောင့်နှေးနေသည့် ငွေကြေး အဖွဲ့ အစည်းထံမှ လွှဲပြောင်းယူလိုက်ကာ ရရန်ပိုင်ခွင့်များကို ပခုံးပြောင်း တာဝန်ယူလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်သည် အဆိုပါ လွှဲပြောင်း ရယူထားသည့် အပေါင်ပစ္စည်း (mortgage) များကို စုစည်း ကာ ယင်းတန်ဖိုးနှင့် ညီမျှသည့် ငွေချေးစာချုပ်များကို အများပြည်သူသို့ ထုတ်ဝေ ရောင်းချခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထုတ်ဝေ ရောင်းချရာတွင် Tranches ဟု ခေါ်သည့် အလွှာများ ခွဲခြား သတ်မှတ်ကာ ရောင်းချလေ့ ရှိပါသည်။ အများအားဖြင့် Senior Tranches, Mezzanine Tranches နှင့် Equity Tranches ဟူ၍ ခွဲခြား ရောင်းချလေ့ ရှိပါသည်။ Senior Tranches သည် ကြွေးမြီ အဆင့် အတန်း သတ်မှတ်သည့် အဖွဲ့တစ်ခုက အဆင့် AAA သတ်မှတ်ထား သည့် လက်မှတ်များ ဖြစ်ပါသည်။ Mezzanine Tranches သည် ကြွေးမြီ အဆင့် AA မှ BB အထိ သတ်မှတ်ထားသည့် လက်မှတ်များ ဖြစ်ပြီး ကြွေးမြီအဆင့် သတ်မှတ်ရန် မလိုသည့် Equity Tranches များ ဟူ၍ ခွဲခြားထားပါသည်။

အဆိုပါ ထုတ်ဝေသည့် ကြွေးမြီစာချုပ်စာတမ်းများကို ပေးအပ်သည့် အတိုးငွေ (coupon rate) အနည်းအများသည် ကြွေးမြီအဆင့် သတ်မှတ် ချက်နှင့် ပြောင်းပြန်အချိုးကျပါသည်။ ခိုင်မာသည့်အဆင့် AAA များ အတွက် ပေးမည့် အတိုးငွေမှာ နည်းပါးပြီး AA, BB အစရှိသည်တို့ အတွက် အတိုးနှုန်းမှာ ပိုမို များမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ကြွေးမြီ စာချုပ်စာတမ်းများ၏ ခိုင်မာမှု အားနည်းလေလေ ယင်းကို ဝယ်ယူရန် အတိုးများများ ပေးပြီး ဆွဲဆောင်ရလေလေ ဖြစ်သည် ဆိုသည့် အချက် ကို သတိထားသင့်ပါသည်။

mg y o e . c o m

၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှ ၂၀၀၇ ခုနှစ်များအတွင်း အဆိုပါ အခြေပစ္စည်း အခြေပြု ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ် ဈေးကွက်ကြီးမှာ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်ခဲ့ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများနှင့် တာဝန်ခံ ဖြန့်ချိသူများ အကျိုးအမြတ် များစွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ကြွေးမြီ အကျပ်အတည်း ဖြစ်ခဲ့သည့် ၂၀၀၇ နှစ်လယ်ပိုင်းမှ စတင်ကာ အဆိုပါ စာချုပ်စာတမ်း ထုတ်ဝေမှုများ ကျဆင်းခဲ့ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီးများစွာ အရှုံးနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့၏ အဆို အရ အဆိုပါ ၂၀၀၇ မှ ၂၀၀၈ ခုနှစ်အတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်ကြီး များအနေဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ တစ်ထရီလီယံ အရှုံးပေါ်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ယင်းသို့ ဖြစ်ရခြင်း၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်းမှာ အဆိုပါ အခြေ ပစ္စည်း ကျောထောက် နောက်ခံပြု ငွေချေး သက်သေခံလက်မှတ် ဈေး ကွက်ကြီးသည် လွန်စွာမှ ရှုပ်ထွေးနက်နဲပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အများစုမှာ သေချာစွာ နားမလည်ကြခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ အမေရိကန်အစိုးရသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် Dodd-Frank Act ကို ပြဋ္ဌာန်းကာ အရင်းအနှီးဈေးကွက်အတွင်း ပါဝင် ရောင်းဝယ်နေသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကာအကွယ်ပေးရေး အစီ အစဉ်များ ချမှတ်ခဲ့ရသည်။

ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း

ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းသည်
ရှယ်ယာရှင်များ၏ အကျိုးကို
အမှန်တကယ် ဖြစ်ထွန်းမှု ရှိ မရှိကို
ယခုတိုင် ငြင်းခုံနေကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း

ကုမ္ပဏီများ၏ ပိုင်ရှင် ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၊ ခွဲထုတ်ခြင်း၊ ဖက်စပ်တည်ထောင်ခြင်း စသည့် ဆောင်ရွက်ချက်များသည် ကုမ္ပဏီတစ်ခု အောင်မြင် တိုးတက်ရေးအတွက် အရေးပါသည့် မဟာဗျူဟာများ ဖြစ်သလို ရှယ်ယာရှင်တို့၏ ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုး တိုးမြှင့်လာရေး၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေ လျော့ချရေးတို့အတွက် အဓိကကျသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်သမားတို့သည် ကုမ္ပဏီတို့၏ ကနဦးအဆင့် ပြင်ဆင်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တန်ဖိုးတွက်ချက်ခြင်းနှင့် ပေါင်းစည်းရေးကိစ္စများကို အဓိက တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ ယင်းသို့ ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း (Merger and Acquisition, M&A) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ အကြံဉာဏ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းများမှ အဓိက ဝင်ငွေများကို ရှာဖွေပေးပါသည်။

ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်း၏ အနှစ်သာရ

ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် မိမိ၏ ရည်မှန်းချက်နှင့် နည်းဗျူဟာများ အောင်မြင်စေရေးအတွက် အခြား ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ပြန်လည်ရောင်းထုတ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်း မပြုလုပ်မီ

မိခင်ကုမ္ပဏီသည် ကုန်ကျစရိတ်များ၊ ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများ၊ ပေါင်းစည်းခြင်း မှ ရရှိမည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို တွက်ချက်ရသည့်အပြင် မိမိတို့တွင် နဂိုမူလက ပိုင်ဆိုင်ထားသည့် အခွင့်အလမ်း (organic opportunity) မည်မျှ ရှိသည်ကိုလည်း တွက်ချက်ကြရပါသည်။ ယင်းသို့ တွက်ချက်ခြင်း ကို Greenfield Analysis ပြုလုပ်သည်ဟု ခေါ်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ဝယ်ယူခြင်း မပြုမီ သို့မဟုတ် ပေါင်းစည်းခြင်း မပြုမီ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ပြင် ကုမ္ပဏီ အမှတ်တံဆိပ်၊ ပထဝီဝင် အနေအထားအရ လုပ်ငန်းများ ဖြန့်ကြက်နိုင်မှု၊ ဖြန့်ချိရေးကွန်ရက် ထားရှိမှု၊ ကုန်စည် ထုတ်လုပ်မှု သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ တပ် ဆင်ထားမှုနှင့် ဆက်သွယ်မှုလမ်းကြောင်း စသည်တို့ကို ကြိုတင် လေ့လာ ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ သုတေသနလုပ်ငန်းသည် အမြဲတမ်း တည်ငြိမ် နေသည် မရှိပါ။ အခြေအနေနှင့် အချိန်အခါကိုလိုက်၍ ဗျူဟာမြောက် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင် ချမှတ်ရပါသည်။ ပြိုင်ဘက် တစ်ဦး၏ အောင်မြင်မှု၊ ဆုံးရှုံးမှု၊ အရင်းအနှီးစရိတ်များ ပြောင်းလဲမှု၊ ပိုင်ဆိုင်မှု တန်ဖိုးများ ပြောင်းလဲမှုတို့ကို အခြေခံကာ ပုံသေနည်းများ ပြောင်းလဲ တွက်ချက်ကြရပါသည်။

တစ်ဖက်တွင် ရောင်းချမည့်ကုမ္ပဏီဘက်က ပြောင်းပြန်စဉ်းစားမည် ဆိုပါကလည်း ကုမ္ပဏီ၏ အက်ဆက်များကို ရောင်းထုတ်ခြင်း မပြုဘဲ တိုးတက်ကြီးပွားအောင် မည်သို့ ဆောင်ရွက်သင့်သည်၊ သို့မဟုတ် ရောင်းထုတ်ကာ ငွေဖော်ခြင်းက အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည် စသည်တို့ကို သုတေသနသမားများက တွက်ချက်ပေးကြရပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဘဏ်သည် ကုမ္ပဏီ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ ယခင်ကာလများက ချမှတ်ခဲ့ သည့် ရည်မှန်းချက်များကို ပြန်လည် သုံးသပ်ကာ ၎င်းတို့၏ အမြော် အမြင်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည် ကောင်းမှု မကောင်းမှု စသည်တို့ကို အကဲ ဖြတ်ပြီး ယင်းအဖွဲ့၏ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများ တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်းတို့ကို သဘော ရိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။

တန်ဖိုးဖန်တီးခြင်း

တစ်ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အရင်းအနှီး ဈေးကွက်ကြီးသည် နှစ်စဉ် နှစ်တိုင်း ထောင်ပေါင်းများစွာသော ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းများ ကြောင့် လှုပ်ရှားသက်ဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဘဏ်များ၊ ဥပဒေအကြံပေးများ၊ စာရင်းကိုင်များ၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှု အကြံပေးများ၊ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးအဖွဲ့များ၊ စီးပွားရေးအကြံပေးများ၊ ဘဏ္ဍာရေး မဂ္ဂဇင်းများက အရေးပါသော နေရာမှ ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

သို့ရာတွင် ယင်းသို့ ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်း၊ ဝယ်ယူခြင်းသည် ရှယ်ယာရှင်များ၏ အကျိုးကို အမှန်တကယ်ဖြစ်ထွန်းမှု ရှိ မရှိကို ယခုတိုင် ငြင်းခုံနေကြဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ယင်းသို့ ပေါင်းစည်းခြင်းသည် ရှယ်ယာရှင်များအပေါ် အကျိုးဖြစ်ထွန်းသည့်တိုင်အောင် စားသုံးသူများ၊ ဝန်ထမ်းများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အကျိုးစီးပွား ထိခိုက်နိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ ဆိုသည့် မေးခွန်းက ယခုတိုင် ခေတ်စားနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

အကယ်၍ ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစပ်ခြင်းကြောင့် ရှယ်ယာရှင်များ၏ အကျိုးကို ပိုမိုဖြစ်ထွန်းသည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးပါက အရေးတကြီး စဉ်းစားရန် အချက်တစ်ခုမှာ လုပ်ငန်းတူ အုပ်စုများအတွင်းရှိ အခြားသော ကုမ္ပဏီများ၏တန်ဖိုး ပြောင်းလဲသွားခြင်း ရှိမရှိ သုံးသပ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ- ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အမေရိကန် အော်န်လိုင်း ကုမ္ပဏီ (AOL) မှ Time Warner ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာနှင့်ကြွေးမြီစာချုပ် စုစုပေါင်း ၁၈၂ ဘီလီယံဖိုး ဝယ်ယူရန် ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ဝယ်ယူပေါင်းစည်းပြီးနောက် 'AOL Time Warner' ဟု အမည်ပေးကာ တေးဂီတ၊ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေး၊ ဖျော်ဖြေရေး၊ သတင်းထုတ်ပြန်ရေး၊ ကေဘယ်ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အင်တာနက်လုပ်ငန်းများကို ပြိုင်ဘက် မရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ကုမ္ပဏီသစ်ကို AOL က ၅၅ ရာခိုင်နှုန်း ပိုင်ဆိုင်ကာ Time Warner က ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း ပိုင်ဆိုင်ခဲ့ပါသည်။

mgyoe.com

သို့သော်လည်း သက်တမ်း နှစ်နှစ် ကျော်လာပြီး နောက်ပိုင်း နည်းပညာပူဖောင်း ပေါက်ကွဲမှုများနှင့်အတူ ကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ ၅၅ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကျဆင်းခဲ့သည်။ AOL Time Warner ၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများ စံချိန်တင်လောက်အောင် ကျဆင်းခဲ့မှုမှာ ရှယ်ယာရှင်များအတွက် စိတ်ပျက်စေသည်မှာ မှန်သော်လည်း အခြားသော အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ခုမှာ ဤကုမ္ပဏီ၏ ရှယ်ယာဈေး ကျဆင်းမှုသည် အခြားသော ကဏ္ဍတစ်ခုအတွင်းရှိ အမျိုးတူ ကုမ္ပဏီများကို ထိခိုက်ခြင်း ရှိ မရှိကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်သင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် အဆိုပါ သက်တမ်းနှစ်နှစ် ကာလအတွင်း အဓိကပြိုင်ဘက် ကုမ္ပဏီတစ်ခု ဖြစ်သည့် News Corp ၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများသည်လည်း ရာခိုင်နှုန်း ၅၀ အထိ ကျဆင်းသွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် အဆိုပါ ကာလအတွင်း နည်းပညာကုမ္ပဏီ အများစု၏ ရှယ်ယာဈေးနှုန်းများသည်လည်း သိသိသာသာ ကျဆင်းသွားခဲ့ရပေသည်။

ဗျူဟာမြောက် စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်း

ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် အခြား ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ဝယ်ယူခြင်း၊ ပေါင်းစည်းခြင်း မပြုလုပ်မီ မဟာဗျူဟာကျသည့် စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုများ ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ပေါင်းစည်းလိုက်ခြင်းကြောင့် အရွယ်အစား ကြီးမားလာခြင်းမှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးအရ တွက်ခြေကိုက်မှု ရှိ မရှိ၊ စရိတ်စကများ လျော့ကျသက်သာသွားခြင်း ရှိ မရှိ၊ ဥပဒေ၊ စာရင်းကိုင်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုစရိတ်များ လျော့ကျသွားခြင်း ရှိ မရှိတို့ကို သေချာစွာ တွက်ချက် လေ့လာရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အထူးသဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ အချက် လေးချက်တွင် မည်မျှ အကျိုးဖြစ်ထွန်းလာခြင်း ရှိမရှိကို သေချာစွာ တွက်ချက်ရမည် ဖြစ်သည်။

- (က) စင်နာဂျီဖြစ်မှုနှင့် ပရိမိယမ်ပေးနိုင်မှု။ ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို ဝယ်ယူပေါင်းစည်းခြင်း မပြုမီ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု ရှိ မရှိနှင့် စင်နာဂျီ မည်မျှ ရရှိနိုင်မည်နည်း။

mgyoe.com